10
Bestrijding conflictgerelateerd seksueel geweld

Bestrijding conflictgerelateerd seksueel geweld

Aan de orde is het **tweeminutendebat Bestrijding conflictgerelateerd seksueel geweld (CD d.d. 28/05)**.

De **voorzitter**:
Dat is het tweeminutendebat Bestrijding conflictgerelateerd seksueel geweld. Het commissiedebat was op 28 mei jongstleden. De eerste spreker in dit tweeminutendebat is mevrouw Dobbe. Ik nodig haar uit om haar bijdrage te komen doen.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Dank u wel, voorzitter. Ik heb twee moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het belangrijk is dat vluchtelingenkampen worden ingericht op een manier waarmee seksueel geweld wordt voorkomen;

constaterende dat de lessen en methoden om vluchtelingenkampen veilig in te richten nog niet worden toegepast bij vluchtelingenkampen voor Sudanese vluchtelingen in Tsjaad, zoals het opzetten van safespaces en veilig en nabij transport en distributie van voedsel, hout en water;

verzoekt de regering om samen met hulporganisaties in beeld te brengen wat ontbreekt om de vluchtelingenkampen in Tsjaad veiliger te maken en seksueel geweld tegen te gaan;

verzoekt de regering extra steun te bieden in het realiseren van wat nodig is, en de Kamer hierover te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Dobbe en Kröger.

Zij krijgt nr. 247 (36180).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat netwerken van vrouwen en slachtoffers van conflictgerelateerd seksueel geweld effectief en waardevol zijn, maar vaak met zeer beperkte middelen opereren;

verzoekt de regering extra ondersteuning te bieden aan organisaties en netwerken van vrouwen en van slachtoffers van seksueel geweld in oorlogsgebieden zoals Sudan, DRC, Oekraïne en Gaza,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Dobbe en Kröger.

Zij krijgt nr. 248 (36180).

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Tijdens het debat hebben we het gehad over een speciaal gezant voor conflictgerelateerd seksueel geweld op het niveau van Nederland en de Europese Unie. De minister zou nog nagaan, zei hij tijdens het debat — dat heb ik even teruggezocht — wat de mogelijkheden zouden zijn om te kijken of die functie ergens ondergebracht zou kunnen worden of dat we zouden moeten pleiten voor een aparte gezant. Ik vroeg mij af wat daaruit is gekomen.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. De volgende spreker in dit tweeminutendebat is mevrouw Kröger.

Mevrouw **Kröger** (PRO):
Voorzitter. Een motie, een vraag en een hartenkreet. Ik begin met de motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat overlevenden van seksueel geweld, in het bijzonder in conflictgebieden, vaak geen toegang hebben tot veilige abortuszorg;

overwegende dat het hun onthouden van deze zorg trauma en gezondheidsrisico's vergroot;

verzoekt de regering om te waarborgen dat veilige abortuszorg en noodanticonceptie beschikbaar zijn als onderdeel van hulp aan overlevenden van seksueel geweld in conflictgebieden, daarvoor financiering te bieden en daarvoor internationaal te pleiten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Kröger en Vliegenthart.

Zij krijgt nr. 249 (36180).

Mevrouw **Kröger** (PRO):
Voorzitter. Dan de vraag. Ik ben heel blij dat de minister inzet op alles wat wij doen om slachtoffers van seksueel geweld te ondersteunen. Ik had een gesprek met een lokale vrouwenrechtenactiviste uit Zuid-Sudan, die heel duidelijk aangaf dat zij het heel belangrijk zou vinden om ondersteund te worden in advocacy, pleitbezorging, en lokale wet- en regelgeving om te zorgen dat de strafbaarheid van seksueel geweld beter geregeld is. Ik wil de minister vragen of dat type activiteiten ook onder de financiering valt, omdat dat zo belangrijk is en een vraag van die vrouw zelf is.

Dan de hartenkreet, naar aanleiding van ons bezoek aan Tsjaad. We zagen in vluchtelingenkampen daar dat vrouwen snakken naar een plek waar ze veilig met elkaar kunnen praten en hun ervaringen kunnen delen. Daarvoor is net ook een motie ingediend, die ik mede heb ondersteund. Ik hoop dat de minister in alle gesprekken die we hebben over opvang in de regio en over lokale vluchtelingenkampen wil kijken hoe we ervoor kunnen zorgen dat er plekken zijn waar vrouwen in veiligheid over hun ervaringen kunnen spreken.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. De volgende spreker is mevrouw Maes.

Mevrouw **Maes** (VVD):
Voorzitter. Een mooi onderwerp, ook omdat we hier erg eensgezind over zijn. Ik heb twee moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat slachtoffers van conflictgerelateerd seksueel geweld momenteel vaak te maken krijgen met versnipperde procedures tussen medische zorg, politie, hulpverlening en justitie;

overwegende dat de complexiteit van deze ongecoördineerde procedures ertoe leidt dat veel slachtoffers uiteindelijk afzien van het afleggen van verklaringen en het zoeken van de benodigde ondersteuning;

overwegende dat dit gebrek aan coördinatie niet alleen leidt tot secundair trauma en zware emotionele belasting omdat slachtoffers herhaaldelijk hun verhaal moeten doen, maar er ook toe leidt dat cruciaal forensisch bewijsmateriaal verloren gaat;

verzoekt de regering om zich er internationaal actief voor in te zetten dat een geïntegreerde aanpak de standaard wordt binnen internationale hulpprogramma's en VN-initiatieven tegen conflictgerelateerd seksueel geweld,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Maes, Bamenga en Van Ark.

Zij krijgt nr. 250 (36180).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Russische troepen in Oekraïne op systematische wijze conflictgerelateerd seksueel geweld inzetten als oorlogswapen om de samenleving te ontwrichten;

overwegende dat succesvolle vervolging van deze oorlogsmisdrijven staat of valt met het onder levensgevaarlijke omstandigheden verzamelen van forensisch bewijs dat standhoudt in geval van een strafzaak, nationaal of internationaal;

verzoekt de regering om te bezien hoe Nederlandse forensische expertise bij kan dragen aan training voor Oekraïense artsen, onderzoekers en aanklagers,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Maes en Bamenga.

Zij krijgt nr. 251 (36180).

Dank u wel. De volgende spreker in dit tweeminutendebat is de heer Stoffer.

De heer **Stoffer** (SGP):
Voorzitter. Ik heb één motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet de post vrouwenrechten en gendergelijkheid herstelt;

overwegende dat we te maken hebben met het hoogste aantal conflicten sinds 1946;

overwegende dat strijdende partijen zich in veel van deze conflicten schuldig maken aan seksueel geweld als oorlogswapen;

overwegende dat opeenvolgende rapporten van de Verenigde Naties een stijgende trend signaleren in conflictgerelateerd seksueel geweld;

verzoekt de regering te onderzoeken of een groter deel van de middelen binnen het begrotingsartikel 3.2 Vrouwenrechten en gendergelijkheid kan worden ingezet voor het voorkomen en bestrijden van conflictgerelateerd seksueel geweld, en daarbij ook te bezien of in de komende jaren middelen uit andere relevante begrotingsartikelen hiervoor zouden kunnen worden aangewend,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Stoffer.

Zij krijgt nr. 252 (36180).

Dank u wel. Ik kijk naar de minister. Zullen we vijf minuten schorsen? Ja? Dan vraag ik iedereen in de buurt te blijven en schors ik de vergadering voor vijf minuten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**:
Ik heropen dit debat. We gaan luisteren naar de reactie van de minister op de ingediende moties bij het tweeminutendebat Bestrijding conflictgerelateerd seksueel geweld.

Minister **Sjoerdsma**:
Voorzitter, dank u wel. Ik denk dat het goed is om nog met één zin vast te stellen dat dit een bijzonder waardevol debat was. Niet vanwege de scherpe tegenstellingen, maar integendeel vanwege de brede overeenstemming, zowel in de Kamer als tussen de Kamer en het kabinet. Om die brede overeenstemming een nog sterkere uiting te geven, mevrouw de voorzitter, krijgen alle moties oordeel Kamer. Ik kan ze nog afzonderlijk afgaan, maar ik hoop dat dit duidelijk genoeg is.

De **voorzitter**:
Ik denk wel dat we ze afzonderlijk af moeten gaan.

Minister **Sjoerdsma**:
De motie op stuk nr. 247: oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 248: oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 249: oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 250: oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 251: oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 252: ook oordeel Kamer.

Er is geen zevende motie, op stuk nr. 253.

De **voorzitter**:
Ja. En zelfs dat leidt nog tot vragen.

Minister **Sjoerdsma**:
Ik zie allemaal Kamerleden opstaan. Ik zal een uitleg geven aan de appreciatie van de motie op stuk nr. 252, om die iets nader te duiden. Ik hoop dat ik het feest voor de heer Stoffer niet verpest als ik het even duid. Ik wil de motie wel graag zo uitleggen dat het niet gaat om een schuif van middelen van andere begrotingsartikelen naar begrotingsartikel 3.2. Maar het is wel overduidelijk dat binnen 3.2 de bestrijding van seksueel geweld een prioriteit is van dit kabinet en dat daarvoor ook in de aankomende periode extra geld zal worden vrijgemaakt. Tussen 2027 en 2031 is dat maar liefst 145 miljoen, waarvan een deel zal worden ingezet voor de intensivering. In dat opzicht geef ik de motie oordeel Kamer. Ik hoop daarmee ook de twee Kamerleden aan de interruptiemicrofoon gerust te hebben gesteld, maar we zullen zien of dat is gelukt.

De **voorzitter**:
Mevrouw Dobbe als eerste.

Mevrouw **Dobbe** (SP):
Ik zal u vertellen wat ik hier lastig aan vind, als het mag met twee zinnen, voorzitter. Ik deed van de week een debataanvraag. Dat ging over allerlei lijstjes waarop Nederland zakt als het gaat over vrouwenrechten en gendergelijkheid. Vanuit de Kamer wordt er dan gezegd: voeg dat maar toe aan het debat over femicide, oftewel geweld tegen vrouwen. Deze post gaat ook echt over vrouwenrechten en gendergelijkheid. Dat is iets anders dan het voorkomen van geweld tegen vrouwen. Ik vind dat het debat veel te weinig gaat over en dat het geld veel te weinig gaat naar echte investeringen in vrouwengelijkheid en rechten van vrouwen. Er gaat terecht ook veel naar de veiligheid van vrouwen, maar het moet wel allebei blijven bestaan. Het zou jammer zijn als deze post, die daar echt voor bedoeld is, dan ook gaat naar het tegengaan van geweld tegen vrouwen. Snapt u?

Minister **Sjoerdsma**:
Dit snap ik echt bijzonder goed. Ik kan mevrouw Dobbe echt geruststellen, denk ik. Mevrouw Dobbe noemt elementen die zij wil bewaken, beschermen en vergroten. Dat zullen we ook doen met de intensivering. Maar er is nog steeds ruimte om hier iets extra's te doen. Dat zit overigens niet alleen op dit artikel. Dat doen we ook bij humanitaire hulp. Dat doen we ook bij toegang tot het recht. Daar is hier ook ruimte voor. Ik denk dat we elkaar niet moeten misverstaan. Als er toch nog zorgen zijn over deze precieze verdeling, zou ik het echt in de begroting willen doen, maar ik weet vrij zeker dat we de zorgen die mevrouw Dobbe noemt, ondervangen hebben in deze begroting.

De **voorzitter**:
Mevrouw Kröger, heeft u een reactie? Ik kijk naar u.

Mevrouw **Kröger** (PRO):
Ik wil het hebben over hetzelfde punt. Het is verschrikkelijk dat vrouwen slachtoffer zijn van mannen. Het versterken van vrouwenrechten gaat echter juist over het voorkómen dat vrouwen slachtoffer worden. Dat is net even de andere kant. Ik hoor de minister zeggen: het zal er niet ten koste van gaan en ik ga ervoor zorgen dat seksueel geweld waar dat kan wordt geadresseerd in andere begrotingsposten.

Dan hoop ik echter wel dat hij daar bij de begroting echt nadere duiding aan geeft. We moeten er echt voor zorgen dat het niet ten koste gaan van vrouwenrechten.

Minister **Sjoerdsma**:
Weet u wat ik doe? Laten we ervoor zorgen dat ik over dit specifieke onderwerp — ik doel dan niet op het onderwerp van dit debat, maar het bredere onderwerp dat mevrouw Dobbe en mevrouw Kröger hier aanraken, namelijk vrouwenrechten — een aparte brief stuur, zodat dat voor de begroting helder genoeg is.

Mevrouw **Kröger** (PRO):
Ik ontvang die graag voor het WGO Vrouwenrechten dat we hebben als Kamer. Dat zou een goed moment zijn.

Minister **Sjoerdsma**:
De begroting bespreken we volgens mij eerder.

De **voorzitter**:
Nee.

Minister **Sjoerdsma**:
O, is dat niet zo? Dan doen we het voor het WGO. Prima. Geen probleem. Geen probleem.

De **voorzitter**:
Goed. Het is allemaal opgelost. Daarmee …

Minister **Sjoerdsma**:
We zijn nog niet helemaal klaar, want er zijn ook nog twee vragen. Excuus, mevrouw de voorzitter.

Vraag één ging over de mevrouw uit Zuid-Sudan die mevrouw Kröger heeft gesproken. Ik kan haar geruststellen: zeker als onderdeel van het FemFocus-programma worden dit soort organisaties en dit soort activiteiten gesteund. We volgen haar daarin.

Mevrouw Dobbe vroeg nog naar de gezant. Daar is in een brief al antwoord op gegeven, maar dat kan ik gerust nog een keer doen. Dat is niet erg. Nederland heeft zelf een ambassadeur voor vrouwenrechten en gendergelijkheid. Wij zetten ons in voor een Europese gezant — in het Engels — Women, Peace and Security.

De **voorzitter**:
Dank u wel.

Minister **Sjoerdsma**:
Voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter**:
Daarmee zijn we aan het einde gekomen van dit tweeminutendebat.

De beraadslaging wordt gesloten.